

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

bibissemus, coram ipso enim gaudet mœ-
ror. Job. 41. v. 13.

Quod verò truculentiam suam exerere
nequit, id Christo acceptum feramus, qui
non dormit neque dormitat, Psal. 121. v. 4.
sed cujus inspectio est in electis suis, Sap. 3.
v. 9. quos non modò hîc in tempore gra-
tiæ custodit, ut pupillam oculi, Psal. 17. v. 8.
sed salvos quoque faciet in Regnum suum
cœleste, 2. Tim. 4. v. 18. ubi non amplius
esuriemus neque sitiemus, Apoc. 7. v. 16.
Sed Sol & clypeus erit Dominus, gratiam
& gloriam dabit Dominus, non privabit
nobis eos, qui ambulant in innocentia,
Psal. 84. v. 12.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur
Regulis, ut sunt

I. *Deo gratias age.* Id est Christus nos suo
exemplo docet: ubi enim panes accipit,
gratias agit antè Patri suo cœlesti, qui illos
dederat.

Idem & nos faciamus: hæc enim est
voluntas Dei ad nos. Cum comederis &
satiatus fueris, benedicas Domino Deo
tuo, pro terra optima, quam dedit tibi,
Deut. 8. v. 10. Siracides idem vult, inqui-
eas: Super his omnibus benedicito Do-
minum, qui fecit te, & inebriantem te, ab
omnibus bonis suis, c. 32. v. 17. Paulus
quoque ait: Sive manducatis, sive bibitis,
vel aliud quid facitis: omnia in gloriam
Dei facite, 1. Cor. 10. v. 31. Omnia enim
sanctificantur per verbum Dei & oratio-
nem, 1. Tim. 4. v. 5.

Hoc observant aves sub cœlo, quando
manè avolant victum quæsituræ. Si ci-

bum invenerunt & satiatae sunt, in hono-
rem Dei cantilenam modulantur, voce,
quâ à Deo ornatae sunt.

Ecce suum tireli, tireli, teretireli tra-
ctans

Candida per vernum ludit alauda
solum.

Imprimis vero Scriptura mentionem fa-
cit pullorum corvorum invocantium suo
modo Deum, Psal. 147. v. 9.

Quidni & nos homines potius ante &
post cibum preces nostras funderemus?
qui verbo Dei instructi scimus, omne do-
num bonum, & omne donum perfectum,
venire desuper à Patre luminum, Jac. 1.
v. 16. *Mensa ab oratione incipiens, & in ora-
tione desinens, nunquam deficiet, sed fonte lar-
gius omnia bona nobis offeret,* ait Chrystos-
mus. Sacrificans laudem, honorificabit
me, & illiciter, quo ostendam illi salutem
Dei, Psal. 50. v. ult.

De Judæis scriptum est: Sedit populus
manducare, & bibere, & surrexerunt lude-
re, Exod. 32. v. 6. hic precum nulla injicitur
mentio, propterea à ita Deus benedixit illis,
ut plerique prostrati sint in deserto, 1. Cor.
10. v. 5.

Pro omnibus beneficiis suis, quibus
Deus nos affatim cumulat, nihil magis
desiderat, quàm gratiarum actionem, hanc
si à mundo ingrato impetrare nequit, in-
dignatur, nosque per Mosen affatur:
Hæccine reddis Domino, popule stulte, &
insipiens? Deut. 32. v. 6. Si emendamus
mores, gratum est ei: Sin minus, senten-
tia jam tum lata est: quod non bene fu-
turum sit beneficia non compensanti,
Sir. 12. v. 3.

II. *Frugalitati stude.* Id fecit populus in

prælecta Pericope. Servator neque assatis neque carnibus, sed panibus hordeaceis, & pisciculis paucis eos cibavit, attamen id magis illis aridet quam vituli & arietes delicatulis Hierosolymitanis, Esa. 22. vers. 13. Magnus ergo quæstus est pietas, cum animo suâ sorte contento, 1. Tim. 6. v. 6. In multis enim escis erit infirmitas, & aviditas appropinquabit, usque ad choleram, Sir. 38. v. 32. & seqq.

Omnes Sancti in victu frugalitatem observarunt, sicut videmus in Abrahamo, qui convivis suis butyrum & lac obtulit, Gen. 18. v. 4. in junioribus studiosis tempore Elisæi, qui collegerunt herbas agrestes, 2. Reg. 4. v. 39. In messoribus Booz, qui intingebat buccellam suam in aceto, quod in maximis delitiis habebant, Ruth. 2. v. 14. In Habacuc, qui coxerat pulmentum. Fragm. Daniel. In Baptistâ, cujus esca locustæ, & mel sylvestre, Matth. 3. v. 4. Quin Christus ipse in diebus carnis suæ comedit panem necessitatis, non voluptatis, ut Beda loquitur. Primi quoque Christiani in agapis suis assumpsisse dicuntur, *Quantum pios docet, & pudicis utile est.*

Hâc quoque laude à Cornelio Tacito celebrantur veteres Germani, quod cibum simplicem, lac concretum, & poma agrestia comederint: & tamen robusti & sani fuerint. Sic & de Daniele, ejusque sociis dicitur, quod à cibo leguminum apparuerint vultus eorum meliores & corpulentiores, præ omnibus pueris, qui vescebantur cibo regio, Dan. 1. v. 15.

Hoc ad instructionem nostram observemus, ut non modò contenti simus præsentibus, Hebr. 13. v. 5. sed & fragmenta, quæ supersunt, sedulò colligamus, ne quid per-

eat. Siquidem quilibet pater-familias seipsem sportas semper præsentibus habeat, ut singulis quæ conveniunt imponat.

Prima sporta est Ecclesia, ubi quilibet cultus divini rationem habeat, ut ille conservetur, juxta illud: Prov. 3. v. 10.

Altera est scholarum, ne illæ intereant, sed anniversariè juvenus adolescat, & in artibus & linguis erudiatur, quò Ecclesia & Resp. in esse suo conservetur. Ubi enim scholæ negliguntur, ibi nil, nisi mera barbaries sequatur necesse est, Proverb. 29. v. 18.

Tertia est Magistratus, cui debetur tributum, Rom. 13. v. 6.

Quarta necessitati nostræ reservetur. Tempus enim ingruere potest, ubi vel infirmitate, vel senio delassati, nihil amplius acquirere possumus. Hic non exiguus quæstus est, si quid in juventute comparaveris, ne aliorum ope indigeas. Quæ in juventute tua non congregasti, quomodo in senectute tuâ invenies, Sir. 25. v. 5.

Quinta pro liberis impleatur, quò honestè educentur, dotentur, & habeant, quod post mortem hereditent. Si quis enim suorum, & maximè domesticorum curam non habet; fidem negavit, & est infideli deterior, 1. Tim. 5. v. 8.

Sexta est pauperum, qui aut infirmi, aut alii calamitati immergi sunt, & mediis necessariis destituuntur, quibus se sustentent. Hos non sine auxilio relinquant. Quancunque enim illis exhibueris Deus compensabit, licet potus aquæ frigidæ saltem fuerit, Matth. 10. v. ult.

Septima est pro bono communi, ut illud in esse suo conservetur, id enim singulis conducit. Hinc Deus ad Judæos in captivitate

tate Babylonicâ constitutos: Quærite pacem civitatis, ad quam transmigrare vos feci: & orate pro eâ ad Dominum, quia in pace illius erit pax vobis, Jer. 29. v. 7.

Hoc qui non agnoscit, sed quotidie genio indulget, videat ne tandem ad stipem redigatur, ut filius prodigus, Luc. 15. v. 16.

III. *Panem esurientibus frange.* Hic audimus, Christum esurientibus panes fregisse & dedisse discipulis suis, ut apponerent eos turbæ. Hoc non fortuito factum. Hoc ipso enim Servator innuere voluit, quando legatos suos promtè susceperim⁹, iisdemq; largiti fuerimus, quibus egent, se nos non inopes deserturum, sed exiguis ita benedicturum, ut cum illis edamus, & omnes saturemur. Hinc factum, quod in V. T. Israelitæ panem & polentam & spicas non potuerint comedere, antequam Domino de iis sacrificarint, & primitias ad Sacerdotes detulerint, Levit. 23. v. 10. In genere præceptum est: Frange esurienti panem. Esa. 58. v. 7. seqq.

Exempla sunt, vidua Sareptana, 1. Reg. 17. v. 13. Obadias, 1. Reg. 18. v. 4. Jobus c. 31. v. 17.

Hæc exempla & nos imitemur, ut juxta auream Tobie regulam, quomodo potuerimus, misericordes simus. Si multum nobis fuerit, abundanter tribuamus: Si exiguum, etiam exiguum libenter impertiri studeamus, Tob. 4. v. 9.

Hoc si fecerimus, bonum opus faciemus, nec tam pauperibus, quam nobismet ipsis proderimus. Mutuò enim dat Domino, qui miseretur pauperis, & retributionem suam reddet ei, Prov. 19. v. 17.

Nos erogamus terrena & temporalia, & recipimus cœlestia & æterna, ejusmodi thesauros thesaurizantes nobis, quos nec ærugo, nec tinea demolitur, & quos fures non effodiunt, nec furantur, Matth. 6. v. 20.

Nos proximo communicamus vilem obolum, vel frustum panis, vel pannos detritos, quibus nuditatem suam contegere possit: & recipimus gratiæ grossum vitæ æternæ, Matth. 20. v. 8. ubi nos Christus ad mensam cœlestem evecturus, & torrente voluptatis suæ potaturus est, Psal. 36. v. 9. quin & induet nos vestimentis salutis, & indumento justitiæ aperiet nos, Esa. 61. v. 10. ne appareat confusio nuditatis nostræ, Apoc. 3. v. 18. sed digni inveniamur stare antè Filium hominis, Luc. 21. v. 36.

Nos largimur de iis, quæ in morte relinquimus, & recipimus opes verissimas, Prov. 8. v. 18. nulli vanitati subjectas, sed quæ æternæ sunt & manent in cœlo, hinc rectè Augustinus: *Fac bonum de bono, unde non es bonus, ut acquiras verum bonum*: quod Christus ita explicat: Facite vobis amicos, de Mammonâ iniquitatis, ut cum defeceritis, recipiant vos in æterna tabernacula, Luc. 16. v. 9. Qui enim parcè seminat, parcè & metet; & qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus & metet, 1. Cor. 9. v. 6. & aliquando cum exultatione portabit manipulos suos, nempe manipulos æternæ salutis, Psal. 126. v. ult.

Quos Deus omnibus nobis largiri dignetur, per & propter Christum, Amen.

DOMI-